

עין משפט
גזר מצוה

טו א מיי פ"ב מהלכות מילה ה"ל ד' טו"ט"ע א"ח סי' שלח טע"ב ד' טו"ט"ע י"ד סי' רכז טע"ב ז' טו"ט"ע טו ב' מיי פ"ו מה"ל ס"ט הלכה ד' פ"ו מה"ל לולב ה"ו ו' סמג ע"ב מה' ולחץ סמך טו טע"ע א"ח סיומן תנין:

ז' א מיי פ"א מהלכות שבת

הלכה ז'

י"ח ד מיי פ"ב מהלכות קידוש

המטה ה"ל ד':

י"ב א מיי פ"ה מה"ל מתיקין

ו' ומשנות ה"ל ד' סמג ע"ב

ק"ל:

כ' ו מיי פ"ב מהלכות שגגות

הלכה טו:

כ' א מיי פ"ב מה"ל מילה ה"ל

ז' סמג ע"ב כ"ח טע"ב ע"ב

י"ד סי' ר"ח טע"ב ס"ד

כ' ב טו"ט"ע א"ח סי' ד טע"ב

מוסף רש"י

מפשיט את הפסח עד החוזה. ממחיל מנגילו האחרונים עד חוזה, שיוכל להוציא אימורים, הטקט מלכו דמין שבו, ומו לא מפשיט מדי עד אחרת לזרז הדין הלא (וע"ר פ"א). בין שנתראה הלכנה, בעליל. ללכ הפוסק (מנחת סו). אין מחללין עליו את השבת. ללכת ולהטיר לז"ד, שהרי אין כ"ך, כיון דבעלל נראה, כ"ד נמי ראוהו (ס"ח). שני סדרים. על למס עשן שתיס הענטריס, עס המערכת (מנחות ז'). המכניסים עומדים בצפון. דהיי שפיר דאזון מסדקין העברה יכו נלפון, דקדושת לפון חמורה (מנחות צ"ג). ופניהם לדרום. וסמחה כמ"ד שולמית מזה ומעבר ממחין ויחזק לפון הרוס (ס"ח). אלו מושבים. ועד שלא יביטו כן מן השלחן אלו ממחין (ס"ח). אפילו אלו נוטלין. נלמון ואלו ממחין. אחר שסילקו, אף אז היה חמיר. כדמפסק עמחא גמחא דלחן מחד אלא שחן שלחן לילה אחד בלל למס (ס"ח).

רב נסים גאון

יבוא עשה של מילה ודחי עשה ולא תעשה של יום טוב אלא בזמנה שהוא יום ח' וראי שבו נאמר (ויקרא י"ב) ביום השמיני ימול, ואמרו בפרוש ב"רם אפילו בשבת, אבל שלא בזמנה אפילו יום טוב אינה דוחה שאין עשה דוחה את לא תעשה ונעשה, אלא יורד מצורע כי פירש בראיות בבררות שעשה ידחה את לא תעשה ונעשה שבו. וביאר זה כי הקב"ה צוה הגויז שיגדלו שער ראשו מאחר שהקדים האזהרה עליו שלא יגלחו שאמרו (במדבר ו') גדל פרע שער ראשו אחר שאמרו תגר לא יעבור על ראשו. הרי הוא ברבב זה מזהר בלא מציצה בעשה. חייב המצורע בעת שיהרג לגלח כל שער שגופו שאמרו (ויקרא י"ז) והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו. וכשיצטנע הגויז בצריעת רגיע יום ז' שהוא חייב לגלח בו, אמרו חכמים שצוה גילוח את צורת דוחה עשה ולא תעשה שיש עליו לנעין גיורו, וכי מה שאמר הכותב לענין מצורע את ראשו אחר שאמר יגלח את כל שערו, לא בא אלא לענין גיור שאמרו לא תגר לא יעבור על ראשו לומר כי זו המצוה אינה חייב כל אלא בעת שלא יהיה בו צריעת, אבל בעת שיהיה בגופו צריעת יגלח את ראשו אפילו יגלחו בימי גיורו, חייב לגלח אם היה צורע. נתקיים

לנו מה שבגויז מצורע לבדו יבא עשה ודחי לא תעשה ונעשה. ובראש מסכת יבמות (דף ה) אמרו אלא דיקימא לן דאין עשה דחי לא תעשה ועשה ליגמור מגיור אחיו עשה ודחי לא תעשה ונעשה, אלא מגיור לא גמרינן שכן ישנו בשאלה. וביארו כי דבר זה הוא מיוחד בו לבדו ולא בחולתו, וכי בכל התורה כולה לא אתי עשה ודחי לא תעשה ונעשה. והזהר לשמור אלו העיקרים שפירשנו שחוק מחבארימ לן כל דבר כשתמצא בתלמוד מעין אלו הענינים. חונן גדול דכתיב ביה בשר קטן נמי כתיב ביה בשר בינוני מגלן. פי' כבי ידענו כי הטקנים פטורים ממצוות, והשכר והעונש הם תלוין בחיוב המצוות, ומאחר שנודע כי לא חייב הכותב במצוות אלא (לפי) [למין] שיש בו בניני החיוב, כגון שהביא ב' בערות ושהגיע למספר שני האנשים וישא מגבל הבערות

קלג:

גב' מדוי קסני. צמתנימין: **וולפו**. כל דברים העושים למילה מוהלני ופורעני ומולצין כו' למה לי דמתן כללל ברישא עושין כל כרכי מילה: **ליצין**. שיורי ערלה. ובמתני' **ו**) מפרש אלו הן ליצין המעבדין ויש שאינן מעבדין כגון בשר שאינו חופה רוב העטרה אלא מיעוטא. ומה היא עטרה שורה גבוה המקפת בגיד כציב שממנה הגיד משפע ויורד ללד הקרקע ומשפע ויורד ללד הגוף: **המל**. צבצב: **כל זמן שהוא עוסק צב**. שלא סילק ידו אם ראה שנשמירו צה ליצין צין מעבדין את המילה שאינה כשרה עד שיחתכס צין שאין מעבדין חוזר

גדול בהדיא כתיב ביה. **אע"ג** בדכמה דוכמתן תניא מה שנהדיא בפסוק ליציע **ו**) למתני גדול שלא מל ענוש כרת: **י ליציעם** בשיניו. אף על גב דלחר מילה חולה שיש צו סכנה הוא מ"מ כמה דלפשר לשנויי משניין: **הכא**

גב' מכדי קתני כולוהו כל צורכי מילה לאתויי מאי לאתויי הא דר"ר **ה** המל כל זמן שהוא עוסק במילה חוזר בין על הציצין המעבדין את המילה בין על הציצין שאין מעבדין את המילה פירש על ציצין המעבדין את המילה חוזר על ציצין שאין מעבדין את המילה אינו חוזר מאן תנא פירש אינו חוזר אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן

רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה היא דתניא **ו**) ארבעה עשר שחל להיות בשבת מפשיט **ו**) (אדם) הפסח עד החוזה דברי רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה והכ"א מפשיטין את כולו ממאי עד כאן לא קאמר ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה התם **ו**) משום דלא בעינן יזה אלי ואנוהו אבל הכא דבעינן זה אלי ואנוהו הכי נמי **ו**) דתניא זה אלי ואנוהו דהתנאה לפניו במצות עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה ציצית נאה ספר תורה נאה וכתוב בו לשמו בדיו נאה בקולמוס נאה בלבלר אומן וכורכו בשיראין נאין אבא שאול אומר ואנוהו הוי דומה לו דמה הוא הנון ורחום אף אתה היה הנון ורחום אלא אמר רב אשי הא מני רבי יוסי היא דתנן **ו**) בין שנראה בעליל ובין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוסי אומר נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת ממאי דילמא עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם **ו**) דלא ניתנה שבת לידחות אבל הכא דניתנה שבת לידחות הכי נמי אלא אמרי נהררעי רבנן דפליגי עליה דרבי יוסי היא דתנן **ו**) ארבעה כהנים נכנסין שנים בידם שני סדרים ושנים בידם שני בויכין וארבעה מקדימין לפניהם שנים ליטול שני סדרים ושנים ליטול שני בויכין המכניסין עומדים בצפון לפניהם לדרום והמוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון אלו מושכים ואלו מניחין טפחו של זה בצד טפחו של זה משום שנאמר **ו**) לפני **ה**) תמיד ר' יוסי אומר אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין אף זה היה תמיד **ה**) ר מחלקטין את המילה ואם לא הילקט ענוש כרת מגי א"ר כהנא אומן מתקוף לה רב פפא אומן לימא להו אנא עברי פלגא דמצוה אתון עבדיתו פלגא דמצוה אלא אמר רב פפא גדול מתקוף לה רב אשי גדול בהדיא כתיב ביה **ו**) וערל זכר אשר לא ימול אלא אמר רב אשי לעולם אומן יוכנון דאתא בין השמשות דשבת ואמרו ליה לא מספקת ואמרו להו מספקינא ועבד ולא איסתפק ואישתכח דחבורה הוא דעבד וענוש כרת: מוצצין וכו':

אמר רב פפא י'האי אומנא דלא מייץ סכנה הוא ועברינן ליה פשיטא מדקא מחללי עליה שבתא סכנה הוא מהו דתימא היא דם מופקד פקיד קמ"ל חבורי מוחבר ודומיא דאיספגלית וכמון מה איספגלית וכמון כי לא עביד סכנה הוא אף ה"נ כי לא עביד סכנה הוא: ונותנין עליה איספגלית: אמר אביי **ו**) אמרה לי אם איספגליתא דכולהון כיבי שב מינאי תרבא וחדא קירא רבא אמר קירא וקלא רישניא **ו**) דרשה רבא במחוזא קרעינהו בני מניומי אסיא למנייהו אמר להו שבקי לכו חדא דאמר שמואל **ו**) האי תנא דמשיי אפיה ולא נגיב טובא נקטרו ליה חספניתא

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמחא שמתעבד שלחן בלא לחס וגצי פירש נמי כי הדר חמי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דלחר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעבדין דכולה גמר מילתא היא: **המלקטין**. ציצין המעבדין: **מני**. כרת זו של מי הוא: **אמר רב כהנא אומן**. ענוש כרת ובשבת קאי שחילל צבצב ולא עשה מצוה: **וינמא אנה עבדי פלגא**. כלומר הואיל ובשהתחיל ברשות התחיל ומצורה שעשה ברשות עשה אמאי חייב נימא להו לכו אחס וסיימו המלככה: **אלא אמר רב פפא**. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאחא צין השמשות**. דכל היום כשר למילה **ו**) ואמרו ליה לא מספקת לגמור ציוס כהילכתה וטעמה מצורה שבת בלא מצוה וענוש כרת ומייהו מיתה ליכא דלא אתרו ולא למיתה ויה לימיתה ולא קבל עליו התראת וכתר איכא דאתחלה ברשות לא **ו**) התחיל ולא ניתנה שבת לדחות שבת אלאו בצעה זו: **מהו דתימא**. מנתימין לא אשמעינן דמחיל שבתא עלה **דדס** מייפק פקיד עומד עס כמתן ככלי ובמציצה אין חצורה ואין כאן איסור מורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ צחול לאו סכנתא היא ולא יעצריה: **קא משמע** לן **דדס** חיבורי **מייחבר**. כשיולא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה מדקתני צמתני גצי איספגלית וכמון: **עב מינאי סכנא**. ז' מנות של חלב: **וחדא דקירא**. עשוה: **קירא וקלנא**. רישני"ח הוא זפת של עץ שמוציאים ממנו שלא ע"י האור והיא לצנה: **קרעינהו למנייהו**. שהפסיד להם לגלות רפואה זו: **שבקי לכו חדא**. שלא גיליתי:

רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת

גב' מדוי קסני. צמתנימין: **וולפו**. כל דברים העושים למילה מוהלני ופורעני ומולצין כו' למה לי דמתן כללל ברישא עושין כל כרכי מילה: **ליצין**. שיורי ערלה. ובמתני' **ו**) מפרש אלו הן ליצין המעבדין ויש שאינן מעבדין כגון בשר שאינו חופה רוב העטרה אלא מיעוטא. ומה היא עטרה שורה גבוה המקפת בגיד כציב שממנה הגיד משפע ויורד ללד הקרקע ומשפע ויורד ללד הגוף: **המל**. צבצב: **כל זמן שהוא עוסק צב**. שלא סילק ידו אם ראה שנשמירו צה ליצין צין מעבדין את המילה שאינה כשרה עד שיחתכס צין שאין מעבדין חוזר וחותך דכולא חדא מילתא היא והרי ניתנה שבת לדחות אלאה: **פירש**. שסילק ידיו: **על המעבדין חוזר**. שהרי הן כמילה עצמה: **ועל שאין מעבדין אינו חוזר**. דהוי כהתחלה בפני עצמה ועל אלו לא ניתן לחלל את השבת. והיינו דקמני כל כרכי מילה ואפילו ליצין שאין מעבדין חוזר עליהם כל זמן שלא פירש: **מאן סנא פירש אינו חוזר**. ומשום דפירש חשבי ליה חזרה מילתא לנפשה והואיל ולא עיכוז מצוה נינהו לא הדר: **מפשיט** **ו**) **פסח עד החוזה**. והיינו פירש דמתן בצמכת תמיד **פ"ד מ"ב**) **ג**) צני הפשיטו שהיה מתחיל מן הרגלים והיה מפשיט ויורד עד שמגיע לחוזה הגיע לחוזה חתך את הראש ונתנו למי שזכה צו ואח"כ הכרעיים ומירק והפשיט כו' שמעי' מנייה משהגיע לחוזה סילק ידיו מן הפשט והתחיל להתעסק צנימות קצת וגצי עולה דכולה כליל מירק והפשיט ומנתח הידים תחילה אחר הראש וגצי פסח נמי משהפשיט עד החוזה דיכול להוציא אימוריו **ו**)

בלל נימין קורעו ומולצין מיד והוה ליה פירש מן הפשט וקאמר רבי ישמעאל שזו אינו גומר ומפשיט משום לכיון דפירש הוה אלא חזרה מילתא דאתחלתא לנפשה לנפשה לצורך גבוה דומיא דליצין דלא מעבדין: **דלא צעין זה אלו ואנוהו**. דלחר נטילת האימורין אין הידור מצוה ציפוי בשר אכל יפוי מילה מצוה היא: **הוי דומה לו**. ולשון אנוהו חמי והוא אעשה עצמי כמותו לדבך כדרכי: **צין שנראה**. החדש: **צעניו**. צבילוי לכל יש לדעת שראוהו ציט דין והקרוצים להם שאין כריך לרואין חוץ לתחום לחלל שבת ולבא ולהעיד לפני צ"ד מחללין: **ר' יוסי אומר כו'**. אלמא אע"ג דאיכא מצוה כיון דלאו לצורך גבוה הוא לא מחללין והכא נמי פירש דהוי אתחלתא דחילול כי הכא בלא צורך גבוה לא מחללין: **לא יפגנה שגם לדחות**. אפילו בהתחלתה דהא נראה צעניו אכל הכא כיון שננתנה שבת לדחות להתחיל

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמחא שמתעבד שלחן בלא לחס וגצי פירש נמי כי הדר חמי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דלחר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעבדין דכולה גמר מילתא היא: **המלקטין**. ציצין המעבדין: **מני**. כרת זו של מי הוא: **אמר רב כהנא אומן**. ענוש כרת ובשבת קאי שחילל צבצב ולא עשה מצוה: **וינמא אנה עבדי פלגא**. כלומר הואיל ובשהתחיל ברשות התחיל ומצורה שעשה ברשות עשה אמאי חייב נימא להו לכו אחס וסיימו המלככה: **אלא אמר רב פפא**. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאחא צין השמשות**. דכל היום כשר למילה **ו**) ואמרו ליה לא מספקת לגמור ציוס כהילכתה וטעמה מצורה שבת בלא מצוה וענוש כרת ומייהו מיתה ליכא דלא אתרו ולא למיתה ויה לימיתה ולא קבל עליו התראת וכתר איכא דאתחלה ברשות לא **ו**) התחיל ולא ניתנה שבת לדחות שבת אלאו בצעה זו: **מהו דתימא**. מנתימין לא אשמעינן דמחיל שבתא עלה **דדס** מייפק פקיד עומד עס כמתן ככלי ובמציצה אין חצורה ואין כאן איסור מורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ צחול לאו סכנתא היא ולא יעצריה: **קא משמע** לן **דדס** חיבורי **מייחבר**. כשיולא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה מדקתני צמתני גצי איספגלית וכמון: **עב מינאי סכנא**. ז' מנות של חלב: **וחדא דקירא**. עשוה: **קירא וקלנא**. רישני"ח הוא זפת של עץ שמוציאים ממנו שלא ע"י האור והיא לצנה: **קרעינהו למנייהו**. שהפסיד להם לגלות רפואה זו: **שבקי לכו חדא**. שלא גיליתי:

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמחא שמתעבד שלחן בלא לחס וגצי פירש נמי כי הדר חמי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דלחר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעבדין דכולה גמר מילתא היא: **המלקטין**. ציצין המעבדין: **מני**. כרת זו של מי הוא: **אמר רב כהנא אומן**. ענוש כרת ובשבת קאי שחילל צבצב ולא עשה מצוה: **וינמא אנה עבדי פלגא**. כלומר הואיל ובשהתחיל ברשות התחיל ומצורה שעשה ברשות עשה אמאי חייב נימא להו לכו אחס וסיימו המלככה: **אלא אמר רב פפא**. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאחא צין השמשות**. דכל היום כשר למילה **ו**) ואמרו ליה לא מספקת לגמור ציוס כהילכתה וטעמה מצורה שבת בלא מצוה וענוש כרת ומייהו מיתה ליכא דלא אתרו ולא למיתה ויה לימיתה ולא קבל עליו התראת וכתר איכא דאתחלה ברשות לא **ו**) התחיל ולא ניתנה שבת לדחות שבת אלאו בצעה זו: **מהו דתימא**. מנתימין לא אשמעינן דמחיל שבתא עלה **דדס** מייפק פקיד עומד עס כמתן ככלי ובמציצה אין חצורה ואין כאן איסור מורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ צחול לאו סכנתא היא ולא יעצריה: **קא משמע** לן **דדס** חיבורי **מייחבר**. כשיולא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה מדקתני צמתני גצי איספגלית וכמון: **עב מינאי סכנא**. ז' מנות של חלב: **וחדא דקירא**. עשוה: **קירא וקלנא**. רישני"ח הוא זפת של עץ שמוציאים ממנו שלא ע"י האור והיא לצנה: **קרעינהו למנייהו**. שהפסיד להם לגלות רפואה זו: **שבקי לכו חדא**. שלא גיליתי:

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמחא שמתעבד שלחן בלא לחס וגצי פירש נמי כי הדר חמי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דלחר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעבדין דכולה גמר מילתא היא: **המלקטין**. ציצין המעבדין: **מני**. כרת זו של מי הוא: **אמר רב כהנא אומן**. ענוש כרת ובשבת קאי שחילל צבצב ולא עשה מצוה: **וינמא אנה עבדי פלגא**. כלומר הואיל ובשהתחיל ברשות התחיל ומצורה שעשה ברשות עשה אמאי חייב נימא להו לכו אחס וסיימו המלככה: **אלא אמר רב פפא**. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאחא צין השמשות**. דכל היום כשר למילה **ו**) ואמרו ליה לא מספקת לגמור ציוס כהילכתה וטעמה מצורה שבת בלא מצוה וענוש כרת ומייהו מיתה ליכא דלא אתרו ולא למיתה ויה לימיתה ולא קבל עליו התראת וכתר איכא דאתחלה ברשות לא **ו**) התחיל ולא ניתנה שבת לדחות שבת אלאו בצעה זו: **מהו דתימא**. מנתימין לא אשמעינן דמחיל שבתא עלה **דדס** מייפק פקיד עומד עס כמתן ככלי ובמציצה אין חצורה ואין כאן איסור מורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ צחול לאו סכנתא היא ולא יעצריה: **קא משמע** לן **דדס** חיבורי **מייחבר**. כשיולא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה מדקתני צמתני גצי איספגלית וכמון: **עב מינאי סכנא**. ז' מנות של חלב: **וחדא דקירא**. עשוה: **קירא וקלנא**. רישני"ח הוא זפת של עץ שמוציאים ממנו שלא ע"י האור והיא לצנה: **קרעינהו למנייהו**. שהפסיד להם לגלות רפואה זו: **שבקי לכו חדא**. שלא גיליתי:

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחריתי ונמחא שמתעבד שלחן בלא לחס וגצי פירש נמי כי הדר חמי מילתא אחריתי היא ולרבי יוסי דלחר כי שבקי והדר מתחלי נמי תמיד הוא דחדא מילתא הוא הכא נמי פירש חוזר אע"פ שאין מעבדין דכולה גמר מילתא היא: **המלקטין**. ציצין המעבדין: **מני**. כרת זו של מי הוא: **אמר רב כהנא אומן**. ענוש כרת ובשבת קאי שחילל צבצב ולא עשה מצוה: **וינמא אנה עבדי פלגא**. כלומר הואיל ובשהתחיל ברשות התחיל ומצורה שעשה ברשות עשה אמאי חייב נימא להו לכו אחס וסיימו המלככה: **אלא אמר רב פפא**. בגדול שמל קמיירי ובחול וענוש כרת דקאמר משום מילה קאמר דעדיין ערל הוא: **וכגון דאחא צין השמשות**. דכל היום כשר למילה **ו**) ואמרו ליה לא מספקת לגמור ציוס כהילכתה וטעמה מצורה שבת בלא מצוה וענוש כרת ומייהו מיתה ליכא דלא אתרו ולא למיתה ויה לימיתה ולא קבל עליו התראת וכתר איכא דאתחלה ברשות לא **ו**) התחיל ולא ניתנה שבת לדחות שבת אלאו בצעה זו: **מהו דתימא**. מנתימין לא אשמעינן דמחיל שבתא עלה **דדס** מייפק פקיד עומד עס כמתן ככלי ובמציצה אין חצורה ואין כאן איסור מורה ומשום הכי שרי ולאו משום סכנה ואומנא דלא מייץ צחול לאו סכנתא היא ולא יעצריה: **קא משמע** לן **דדס** חיבורי **מייחבר**. כשיולא ע"י מציצה ואפילו הכי שרי משום סכנה מדקתני צמתני גצי איספגלית וכמון: **עב מינאי סכנא**. ז' מנות של חלב: **וחדא דקירא**. עשוה: **קירא וקלנא**. רישני"ח הוא זפת של עץ שמוציאים ממנו שלא ע"י האור והיא לצנה: **קרעינהו למנייהו**. שהפסיד להם לגלות רפואה זו: **שבקי לכו חדא**. שלא גיליתי:

זה המילה הכי נמי דכי פירש והדר לאו אתחלתא לנפשה היא והוי כמו שלא פירש וגומר כל מצותו: **רצנן** דפליגי עליה **דרכי** יוסי. גצי לחס הפנים: **ארבעה** כהנים **נכנסין**. להיכל צבצב לקדור לחס הפנים: **שני סדרים**. שתי מערכות **של** לחס: **שני בויכין**. שתי כפות מלכות לצונה כדכתיב (ויקרא כד) ונתת על המערכת לצונה זכה: **מקדימין לפניים** **שנים** ליטול. מן השלחן שני סדרים הישנים: **ושנים** ליטול שני בויכין. והשלחן היה נתון אחריו ממזרח למערב ואלו עומדין מזה לרוחב השלחן בצפון ואלו עומדין לנגדו לדרום. דווקא מכניסין לצפון דכל כפון ענין חשיבות היא כדאמרין צבצבת סוכה **ו**) (דף ט) גצי חילוק לחס הפנים למשמרה הנכנסת היולאת כנכנסין חולקין בצפון כדי שיראו **ו**) נכנסין: **דכי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין**. תחילה ומסלקין כולה מן השלחן ולאחר עשה מניחין אלו: **אף זה סמיד**. אף זה סמיד. **ומה** חמי מקיים תמיד שלא ילין שלחן בלא לחס. ולרצנן אי שקלי ושבקי ליה והדר מסדרי לא מיקרי להו תמיד אלא התחלה אחר

מסורת הש"ס

א) נ"י בעין קדוש הלוטם בעור הפנים ומתקלף. ערוך, א) ו'תוספ' פ"יג,ג, a) לקמן קלוג; ד) ז'בלה כג,א; ה) ויקושין לא; ו)שם נטמן; ו) ז'ני הערוך בערך סטר אבדחא,ו) ו'נ"י שאין יכול להשמן ערוך ע' שסמ,א) (פ' שאין מוציא הלל מחוטמו ערוך, ט) ג'ני הערוך למרה וע"י גרעין סמ; ד"ה מרמיה גביה, י) חולין מז; ו'תוספ' פ"יח,ע"ג, א) ו'תמרוס שלפניו למה ובע"ז, ט: פ"טש רש"י תוספתיא סדקין בעפמי אדם,

הגהות הב"ח

א) נ"י וילמח מדיקן בדרחא מניה; ב) שם מקי הרוא דקי;

גליון הש"ם

נב"י מימי לא מלאני לבי. לעיל דף קיח ע"ב.

מוסף רש"י

נותנים בעיה במסנתת של חדרל. שחדלל נתן כג, להסמן וקולטת את הפסולת וכן הנילה התלמן עלה עטפ ומקמט עמו והיה ליה לתרל למחלה והתלמן שחא קשיר גשאר למחלה, ורעט הוה פירס סעינה של בינה לתוך מבטל הוה לתוך חדרל, ובמסנתת של חדרל הוה דערי משס שטי, ויודל לתוך קמריה שא"ה ל"י שני ומתלן התבטל. לקמן ע"ס.ו. המוניני פ"ק. ל"אן לך דבר עטומל בעפי פוקם כפס, מוך מעורלת סוככס ונוליי עריות ופסיטת מדס (וערוך ע"י). ש"בלע בו דמו. שיהא דמו נבלע כנפשו, שהיה דמו הולך זין עור לגבר והיו מני שאין לו דס והכס הוה הפס ומסוך שאין זו מוח הוא מת כמח קלה (ע"ס).

רבינו הגנאל

השבת וכו'. אמר רב יהודה אמר רב הלכה כ"י קציבא. מותני עושין כל צרכי מילה בשבת מוחלקין ופורעין בה. אמרין זו כמדי קמני מוחלין ופורעין ומוציין כ"י, עושין כל צרכי מילה למה לי. לאותוי הוה דנתן רובא במיה כל זמן שפוקס המילה חודר בין על ציצין המעכבין את המילה בין על הציצין שאינן מעכבין את המילה, פירש, על ציצין המעכבין את המילה חודר על שאין מעכבין אינו חודר. ואמרין מאן תנא פירש. ואתא רבה בר בר חנא לאוקומה כ"י ישמעאל בה יוחנן בן ברוקה, ולא קמה ופשוטה היא. ובה רב אשי לתעמידה כ"י יוסי גדיאה בעילי, ואיפשיטא במנותח חתולת פרק ר' ישמעאל אבי, לאו א"ר יוסי התם שתי דאפשר לא טרחינן הכי דאפשר לא טרחינן, ונחת גס זו. ואתא ופירש עליה ואוקומה כרבנן לפירגי עליה ד"ר יוסי במנותח פרק שתי הלחם גילושות, דנתן ר' כהניס נכסיס ב' בירס ב' סדרים ובי בירס ב' בויכין, ודי מקרינן לפניהם, ב' ליטול ב' סדרים ובי ליטול ב' בויכין, במלקטין ועומדין בצפון ופניהם לדרום,

והמוציאין עומדים בדרום ופניהם לצפון, אילו מושכין ואילו מניחין טפחו של זה בצד טפחו של זה (שנאמר) לפני תמיד. ר' יוסי אמר אפילו אילו נטליין ואילו מניחין אף זו היתה תמיד. שמעינן מדבריהם שאומרים אילו מושכין ואילו מניחין, פ"י מושכין לא לתם הפנים, לא שמטירין אותו מעל השלחן כולו אלא מושכין אותו מעט מעט ומגלה מקצת השלחן, ובאותו מקצת המגולה מניחין (הלחם) החדש, וכן עושין טפחו של זה בצד טפחו של זה. וסבירא להו שאם נטלו הישן מעל השלחן איין מחזירין אותו, אלא כיון שסילק הלחם הישן ונשאר השלחן שעה אחת בלא לחם, עברו על הכתוב לפני תמיד. ואע"פ שיש לו רשות להורי הא חרש, מיהא שמעינן שפורשו מן המצהה אין לו עוד לחזור עליה להודיה. ומצאנו בתלמוד א"י המל ימול, מיכן לשתי מילות אחת למילה ואחת לפריעה, אחת למילה ואחת לציצין כדברי ר' עקיבא. ול"י ישמעאל דסבירא ליה ליה בהרה תורה כלשון בני אדם נקאא ליה מאה דא"י יהודה בן פוי או אמרה חתן דמיס למולות, מיכן ב' מילות למילה ולפריעה למילה ולציצין. ת"ר מהלקטין את המילה ואם לא הילקט ענוש כרת. פ"י מהלקטין, יש מי שאומר מלקט הציצין המעכבין את המילה כולן, וכן סבירא לן, ויש מי שאומר מהלקטין מלשון ילקוט, שהערה היא כמו ילקוט ובהוכי העטרה, וצריך לחתוך הילקוט כולו לגלות העטרה, ואם לא תתכו כולו, כאילו לא מל. והמל אם לא הילקט בשבת כל הציצין המעכבין את המילה כאילו לא מל וחילל השבת וענוש כרת. והאי דאמרו לא מספקת, אינה התראה ואינו מתכוון לחלל את השבת אלא לעשות מצוה מביחין, וכיון שלא עשה חייב כרת, מפני שלא הניח כיון שנכנסה השבת. מוצצין, אע"ז והאי דם מייחב הוא, כיון והיא סכנה דמאי לאיספליית וכמון ועבדינן לה בשבת. פ"י איספליית, רטייה. קריא, שעה ויהוה ספולת הדבש. חספתיא. לעין קרום הצומח בעור הפנים ומתקלף, ובלשון ישמעאל אל כופה. סילקא, כלשון ישמעאל סילק. טורפיין, מערבין. פ"י סילחא, שיליא. מיוטנא לאולמא, מקום הרק לעבה. ת"ר דברים שאין עושין למילה בשבת עושין לה ב"ישת, ושחקין כמון וטורפיין לה יין ושמן, יין בפני עצמו ושמן בפני עצמו אבל ע"י ליכא לא. פ"י ליכא, עירוב יין ושמן והוליק השמן בתוך היין על ידין ועירובו. (אבל) א"ל אביי לרבה מהו לגבן. פ"י לגבן ב"ישת, לקפות גבינה לקבץ פיתויה החלב הקפוי ולעשותם חרץ של גבינה. א"ל אסור לגבן. א"ל והלא גיבון כמו לישת היטיה שנתון מים בקמח ומולל בדיוו ועושה פתיתין ומוסין מים ומקבץ הפתיתים ועושה אותם עיטה, כך מקפה החלב בטוכמסו ואחר שיקפה בכלי יעמוד מכניס ידו ופתותיו, וא"י מניס ידו ומגבן מתוך הקמח. הנה גיבון ולישה מלאכתן שוה, מפני מה זה מותר וזה אסור. ופירק לו קמח או אפשר לאוכלו אלא ע"י לישת ביומו, והחלב אפשר לאכלו חלב או לעשותו גבינה בערב. אקשנין עלה והא אמרו נהרעי גבינה זה יומא מעליא והנה היא כמו הלישה, וכשם שהפת חמה מעליא כך הגבינה בת יומא מעליא. ופרקי ליה הכי קאמר אפילו בת יומא מעליא אפילו בת יומא מעליא. אין עושין למילה חלוק לתכתלה אבל כורך עליה סמרטוט.

רבי אליעזר דמילה

חספניסא. פניו מתבקעות. ואני אומר שהוא מין שחין שקורין אייני"ר^א והוא (בגרגז) וזכרם שכתבו צמורה (דברים כח) וחספניתא תרגום של חרס: **כמיא דסילקא**. מרק תרדיון: **חוי לחוטה**. שאין זו סכנה: יבעלו. דהאי נמי מולה הוא: **אכל לכוני עלמא שרי**. ר"מ וסתם מתיני ר"מ [סנהדרין פ"ו]. ואמאי' מנן נותן זה בעצמו זה בעצמו: **הסס**. גבי שאר מוליס: **לא בעו ליכא**. לטרפו ולערצו יפה יפה: **ולא ליתך**. לא יערצנו כל כך: **ומתוך היינו דקמי גוון זה בעצמו וזה בעצמו**. שמערב ואינו לוכך: **אין מסניין את החדל**. ז"יט: **במסנתת שלו**. טעמא מפרש לקמיה

דמיחיו כבורר שמשליך הסובין שלו: **ואין ממסקין אותו בגחלת**. כדרך שרגילין לכבות לתוכו את הגחלת או אכן ניסוקת: **נוסנין בינה במסנתת של חרדל**. ומסנה צמחי לייפות מראיתו: **לא מיחיו כבורר**. שכולה וינאה דרך המסנתת ואין משתייר שם פסולת: **גחלתה של עץ**. אסור דשייך זה כיצוי לפי שעושה פחס. גחלת של ממתת לא שייך זה כיצוי לחינו נעשה פחס: **ומ"ש מבישרא אגומרי**. שגולין זייט ואע"ג דמכבה: **לא אפשר**. לללות מאתמול דציומא שציחא טפי אכל חדרל אפשר מאתמול: **לגבן**. גביניה: **מאי שנה מלישה**. שלשין פת ציוס טוב והאי נמי לנישה דמיא: **לא אפשר**. דפת חמה מעליא טפי הכא אפשר מאתמול: **אימא אף גבינסא כה יומא מעליא**. וכ"ש דאתמול: **לפניה לסטריה לעילאי**. לאימרא ששפת פיה הפוך ופניו מעלה של תהא סמוכה לצשור מפני כרלש מקום חמך הבגד שם הוא ויואלין ממנו גרדין שקורין פיינד"ן ודלמא מדציקא גרדמא מיניה צמכה וכשצא להפשיט החלוק מעל הנילה ישמוט ויקרע את רלש הגיד ומשו ליה כרות שפכה: **אימינה דאביי**. אומנות: **ענדא**. לתיקוהת פיה לידה לתמן מילתן: **כיפסא לפגלא**. דמילה. כיס הימה עושה של צגד לפניס צמוך החלוק ותופרתו מתוכו צמוך החלוק ומגיע למטה עד חצי החלוק כדי לחון צין האימירא וצין המילה: **לייסי צניסא**. מעט שחק של צגד שיהא זו אימרא לפי שהאימרא מהדקה יפה צצשר שלא ישמט החלוק מן הגיד: **ולפיניה לשפתיס לתסא**. לתמחית פיה הגיד יתן השפה ורלש השני החלק יהא למעלה: **ולעפפיה לעילאי**. אותו רלש העליון החלק יקפל ויקפול כלפי מוך מפני הגרדין שלא ידבקו צמכה: **דלא ידוע ציה מפקטיה**. שאין ניכר זו קצב צית הרעי שסס הזולת וצלו: **לישפיה מושא**. שהשמן מנהיל **הצבר**: **ולוקמיה להדי יומא**. נגד השמש: **והיכא דויג**. שגלול מכוכית צידוע שהחלל כנגדו: **צשערסא**. בראש השעורה שהוא חדוד: **דוריק**. מנפחו אינפליי"ר צלע"ז: **דלא מייך**. שלא

יכול לינק: **מיקר הוא דקר פומיה**. נלכנונו שפתיו ואין זו כח למוח צניין: **לייסי כסא דגומרי**. ששטה גחלים על דף או על כלי: **ולוקמה להדי פומיה**. ויעמיד אצל פיו: **דחייס פומיה**. שיתחמם פיו: **ומייך**. וינק: **דלא מיונסא**. שאין נשימה ניכרת זו שאין דופק כנגד לבו כדרך כל אדם: **לינפיה צניפוטא**. יניפו עליו צנפה שקורין ואין: **דלא מעוי**. אין רוחו נכנס ויואל יפה אלייני"ר צלע"ז: **סילתא דמיא**. שילתא שגולתה עמו: **ולשקריה עוסי**. יתליקנה עליו כצפרו כמו אישטריוק אישטריוק (ע"ג ד' ט): **אשולד"רי**: **דקטיין**. ששול דק: **מיוטנא לאולמא**. השליא ראשה א' קצר וראשה אחד רחב יתליקוה עליו מראש הקצר יתחילו וימשוכו לנגד הרחב כלומר כן ריחצו זה ויתעבה: **ואי אליס**. ולא מתמת צריאות אלף נפוח לישרקיה עליה מאלומא לקוטנא: **דסומך**. כל צפרו אדום: **לא אינעל ציה דמיה**. צצפרו דעכשיו כל דמו מנזי צין עור לגצור וכשמהלין אותו יוצא כל דמו: **ליסרוה ליה**. יתמינו מלמולו: **לא נפל ציה דמא**. לא צא זו דס וממוך כך חלש הוא ואין זו כח ומנהר לחשו ולמות: **לכריי היס**: ה"ג רחישיו סהיס ירוק הלצא זו ולא ציה זו דס צריס. מרמי לגריעותא חדא דאי מהיל ליה לא נפק מיניה דמא והטפת דס צרית מנזוה דכדמיצ (וכמה ט) גס את צדס צרימך ועוד דלמסוך הוא ומשוס חולשא שלא נוצר זו עדיין דס: **מתני'**

חספניתא מאי תקנתיה לימשי טובא במיא דסילקא: לא שחק מערב שבת: **תנו רבנן דברים שאין עושין למילה בשבת עושין לה ביו"ט** *שוחקין לה כמון וטורפיין לה יין ושמן א"ל אביי לרב יוסף מאי שנא כמון ב"ט דחוי

לקדרה יין ושמן חזי נמי בשבת לחולה דתניא ^א אין טורפיין יין ושמן לחולה בשבת אמר ר"ש בן אלעזר משום ר"מ אף טורפיין יין ושמן א"ר שמעון בן אלעזר פעם אחת חש רבי מאיר במעויו ובקשנו לטרוף לו יין ושמן ולא הנחנו אמרנו לו דבריך יבטלו בחיך אמר לנו אע"פ שאני אומר כך וחבירי אומרים כך *מימי לא מלאני לבי לעבור על דברי חבירי הוא ניהו דמחמיר אנפשיה אבל לכולי עלמא שרי התם לא בעי ליכא הכא בעי ליכא הכא נמי ניעביד ולא ליתך היינו דקתני נותן זה בפני עצמו וזה בפני עצמו: **ת"ר** אין מסניין את החרדל במסנתת שלו ואין ממתקין אותו בגחלת א"ל אביי לרב יוסף מאי שנא מהא ^א דתנן נותנים ביצה במסנתת של חרדל א"ל התם לא מוחזי כבורר הכא מוחזי כבורר ואין ממתקין אותו בגחלת והתניא ממתקין אותו בגחלת לא קשיא יבאן בגחלת של מחכת כאן בגחלת של עץ א"ל אביי לרב יוסף מ"ש ^א מבישרא אגומרי א"ל התם לא אפשר הכא אפשר א"ל אביי לרב יוסף מהו לגבן א"ל דאסור מ"ש מלישה א"ל התם לא אפשר הכא אפשר והא אמרי נהרעי גבינה בת יומא מעליא הכי קאמרי דאפילו גבינה בת יומא מעליא: **אין עושין לה חלוק כו'**: אמר אביי ^א אמרה לי אם הדין חלוק דינוקא לפניה לסישרא ^א לעילאי דילמא מידביק ^ב גרדא מיניה לידו כרות שפכה אימיה דאביי עבדא כיסתתא לפלגא אמר אביי האי ינוקא דלית ליה חלוק ליתיה בליתא דאית ליה שיפתא וליכריכה לשיפתא לתתאי ועייף ליה לעילאי ויהא אמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דלא ידוע מפקתיה לשייפיה מיישחא ולוקמיה להדי יומא והיכא דויג ליקרעיה בשערתא שתי וערב אבל בכלי מתכות לא משום דורף ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דלא מייץ מיקר ^א דקר פומיה מאי תקנתיה ליתו כסא גומרי ולינקמיה ליה להדי פומיה דחיים פומיה ומייץ ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דלא ^א מנשתיה לינפפיה בנפוחתא ומנשתיה ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דלא ^א מעויו ליתו סליתא דאימיה ולישרקיה עילוייה ומעויו ואמר אביי אמרה לי אם האי ינוקא דקמיין ליתו סליתא דאימיה ולישרקיה עילוייה מוקוטנא ואי אלים מאולמא לקוטנא ואמר אביי אמרה לי אם י'האי ינוקא דסומך דאכתי לא איבלע ביה דמא ^א ליתרתו ליה עד דאיבלע ביה דמא ולימהלוה ידירוך ואכתי לא נפל ביה דמיה ליתרתו עד דנפל ביה דמיה ולימהלוה ^א דתניא א"ר נתן פעם אחת הלכתי לכרכי הים ובאת אשה לפני שמלה בנה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראיתיו שהוא אדום אמרתי לה המתני לו עד שיבלע בו דמו המתנינה לו עד שנבלע בו דמו ומלה אותו וחיה והיו קורין אותו נתן הבבלי על שמי שוב פעם אחת הלכתי למדינת קפוטקיא ובאת אשה אחת לפני שמלה בנה ראשון ומת שני ומת שלישי הביאתו לפני ראיתיו שהוא ירוק הצצתי בו ולא ראיתי בו דם ברית אמרתי לה המתני לו עד שיפול בו דמו והמתנינה לו ומלה אותו וחיה והיו קורין שמו נתן הבבלי על שמי: **מתני'**

הכא מוחזי כבורר. מיהו צורר לא הו שגס הפסולת רחוי ללכילה ולא דמי למשמרת דריש מוליך ולקמן ד' קל: דלכא למ"ד מייצ משוס צורר: **מני**

קלד.

הכא מוחזי כבורר. מיהו צורר לא הו שגס הפסולת רחוי ללכילה ולא דמי למשמרת דריש מוליך ולקמן ד' קל: דלכא למ"ד מייצ משוס צורר: **מני**

הכא מוחזי כבורר. מיהו צורר לא הו שגס הפסולת רחוי ללכילה ולא דמי למשמרת דריש מוליך ולקמן ד' קל: דלכא למ"ד מייצ משוס צורר: **מני**

הכא מוחזי כבורר. מיהו צורר לא הו שגס הפסולת רחוי ללכילה ולא דמי למשמרת דריש מוליך ולקמן ד' קל: דלכא למ"ד מייצ משוס צורר: **מני**

או הוא בן עונשין. וכיון שראינו שגנוש הכתוב מי שלא נימול שנאמר [ובאיות יו] ועל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו וכרתה וגו', ידענו כי דבר זה מיוחד הוא באנשים גדולים ולא בענוים. ומצאנו כתוב בו בשר ערלתו להדיעונו שהמילה דוחה את הצרעת על דרך העיקר שהקמנו דאתי עשה ודחי לא תעשה, וכי בעת שהיה בעליה בהרת ימול ויחתוך אותה וידחה מה שכתוב [ודברים כזו] השמר בנגע הצרעת. והוצרכו שיבא לו דבר זה להסיר ממעונו מה שצוה עולה עליו משה היינו סבורים כי זה שכתוב [עם] לשמור מאד ולעשות הוא דבר מוסף על עור לגבר והיו ליה לא תעשה ועשה ואין המילה דוחה אותן שאין עשה דוחה את לא תעשה ועשה. והסיר ממנו סכרא זו והיריענו שהוא לא תעשה בלבד והמילה דוחה אותה. והוה שאמרו יתנח גדול דכתב ביה בשר, והקטן נמי שהוא בן ח' ימים נאמר בו וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ידענו כי המילה ביום ח' יתחה (נדר) את הצרעת. ושאר לנו לישאל על הבינוני והוא שעברו עליו ח' ימים ולא נימול מפני מאורע שאירע לו כגון שחיה חולה או שהיה בו ספק. התהיה המילה ראויה בו בעת שיש בהרת בערלתו או לא, ולפיכך אמרו בינוני מנלך. ובתא התשובה משם אביי דתתאי מבנינא, ומשם רבא מילה בומנה [לא] צריא קרא כו'. ופ"י על דעת אביי שהמילה מותרת בביוני במקום שיש בהרת למדור מגדול וקטן כמו ששנינו [ויש פ"ה] ובאין אב משני כתובים הצד השוה שבהן כו'. וכן הוא הילוך הדיבר בכאן, כי הבינוני לא יתכן שילמדו מן הגדול לפי שהתורה ענוש כרת לכך היתרו בו הכתוב חתיבת בהרתה, אבל הבינוני שאינו חייב כרת איך דבר זה מותר בו. וכמו כן לא נלמדו דבר זה מן הקטן כי הקטן מילתו כגומה ביום ח' והיא דוחה את השבת ולפיכך היתיר הכתוב חתיכת הבהרת, אבל הבינוני שאין מילתו בומנה לא. ומאחר שלא יוכלנו ללמדו דבר זה מאחד מתן חיברנו אותם ביחד וקיימנו דבר עיקר מהן שהבינוני מותר לחתוך בהרת מערלתו. וכן הולכו של דבר בענין זה, בינוני מנלך, אמר אביי אתאי (מבנינא) [ובניינא] מה לגדול שכן ענוש כרת קטן יוכיח שאינו ענוש כרת, מה לקטן שכן מילה בומנה גדול יוכיח שאין מילה בומנה, וחרו הדין הצד השוה שבהן שמילתו דוחה את הצרעת אף אני אביי בינוני שתהא מילתו דוחה את הצרעת. ורבא לא הוצרך לדבר זה כי הוא סובר כי בשר ערלתו שנאמר בכך שמנת ימים לא בא להיתיר מילה בן שמונת ימים במקום שיש בהרת כי זה נלמדנו מקל וחומר, השתא שבת חמורה דוחה צרעת קלה לא כל שכן, והואיל ואינו יררך לבן ח' ימים הניעיל להיתיר המילה בביוני במקום שיש בהרת. לא צריכא אפי"ר יהודה דאמר דבר שאינו מתכוין אסור. כבר פירשנו זה בפרק כירה. לבדו ולא מילה שלא בומנה דתתאי מקל וחומר. וגם זה פירשנו בפ' במה מדליקין. מילה דנכרתו עליה י"ג ברייתו. מפורשיין הן בתורה [ובאיות יו] ואלו הן, ואתה את ברייתו תשמור, ואתנה בריית, אני הנה בריית, והקימותי את ברייתו לברית עולם, ואתה את ברייתו תשמור, והיתה ברייתו בבשרכם לברית עולם, את ברייתו הפך, והקימותי את ברייתו לברית עולם, את ברייתו אקים את יצחק. ^ב

פ) סתמין וספול ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
א) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ב) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ג) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ד) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ה) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
י) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יא) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יב) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יג) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יד) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
טו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
טז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
יט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כא) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כב) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כג) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כד) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כה) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
כט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
ל) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לא) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לב) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לג) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לד) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לה) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לו) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לז) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לח) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לט) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לך) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לם) חזקתא דרבי יוחנן ופגלי סדרים ותעניין כפשה יתלסא מנלמאס ומסידרס.
לנ) חזקתא דרבי יוחנן ו

